

NASTAVNA JEDINICA 1: Stereotipi i predrasude

Šta je identitet? Kako doživljam druge, kako oni vide mene?

Ko sam ja zapravo? Svakog dana, učenici iskuse najrazličitije vrijednosti i načine zajedničkog života. Kako bi pronašli svoje mjesto, moraju razviti sposobnost pravljenja izbora. Šta mogu uraditi, šta ne smijem uraditi? Šta je dobro, a šta loše? Djeca i mladi brzo shvate da se na ova pitanja ne može lako odgovoriti. Ono što je dobro u jednom slučaju može biti loše u nekom drugom. Kako mogu odlučiti? Koje smjernice imam?

Dva važna instrumenta za lične smjernice jesu državni ustav i njegov pristup ljudskim pravima. To su dvije polazne tačke koje pokazuju pluralizam vrijednosti u društvu. Najvažniji princip jeste lična sloboda, koja svakom pojedincu daje pravo da razvije svoju ličnost u okruženju međusobne tolerancije i odgovornosti, doprinoseći tako i zajednici u kojoj živi i čovječanstvu uopšteno. Možemo se uveliko razlikovati po našim stavovima i interesima, pod uslovom da smo se složili oko pravila kako možemo mirno raspravljati o svojim nesuglasicama.

Djeca i mladi trebalo bi da znaju da se i odrasli muče s izazovima i zahtjevima s kojima se suočavaju. Takođe bi trebalo da shvate da nastavnici ne posjeduju ključ apsolutne istine, nego prave greške i pokušavaju da na njima uče.

Ova nastavna jedinica bavi se nekim od pitanja o razvoju identiteta osobe i o tome kako ljudi i grupe doživljavaju sami sebe i druge. Učenici bi trebalo da shvate da njihov identitet određuju i oni sami i njihova komunikacija s drugima. Identitet se određuje kako pronalaskom razlika među pojedincima tako i potrebom za pripadanjem i zaštitom porodice i vršnjaka. Mladi ljudi će sebe bolje razumjeti kada istražuju svoje lične osjećaje i potrebe, svoj lični razvoj i želje za budućnost. Treba da eksperimentišu s različitim oblicima ponašanja i proširuju svoj spektar odnosa s drugima, a to će naučiti kroz konstruktivan doprinos situacijama društvene komunikacije.

Društvena i politička istorija naše države ima snažan uticaj na naš sadašnji život. Učenici bi trebalo da postanu svjesni tog uticaja tako što će redovno prikupljati informacije o aktuelnim problemima i o njima raspravljati, čime će formirati svoje lično mišljenje i slušati mišljenja drugih. Oni moraju posvetiti veliku pažnju stavovima, predrasudama i stereotipima koji su dio javnog mišljenja. Osoba treba da bude svjesna ovih suptilnih oblika uticaja kako bi se mogla protiv njih boriti, te kritički razmatrati vlastite izbore kako bi ih, po potrebi, mogla izmijeniti.

Obrazovanje za demokratiju i ljudska prava

Kroz ovaj niz lekcija učenici će:

- upoznati vrste stereotipa i kako se stvaraju predrasude;
- shvatiti da pojedincima i grupama stalno pripisujemo određene kvalitete;
- shvatiti da nam takvo pripisivanje pomaže da se nosimo sa složenošću naših svakodnevnih života;
- shvatiti da takvo pripisivanje može biti štetno i nepošteno;
- naučiti da takvo pripisivanje potpomaže stvaranje identiteta pojedinca i grupe;
- naučiti da je identitet složena stvar, a to znači da svaku osobu možemo i moramo drukčije razumjeti i opisati.

NASTAVNA JEDINICA 1: Stereotipi i predrasude

Šta je identitet? Kako doživljam druge, kako oni vide mene?

Naslov lekcije	Obrazovni ciljevi	Učenički zadaci	Sredstva	Metodi
Lekcija 1: Kako drugi vide određenu osobu?	Učenici doživljavaju složenost gledišta i sami biraju.	Učenicima se dodjeljuju određene uloge i oni formiraju svoje mišljenje. Uče kako promijeniti perspektivu.	Opisi uloga, radni list za učenike 1.1 (grupe 1-3), veliki listovi papira, flomasteri.	Grupni rad
Lekcija 2: Kako se sve osoba može opisati?	Učenici shvataju da se različiti opisi mogu odnositi na jedan isti identitet.	Učenici vježbaju i glume određene situacije i predstavljaju svoj pisani rad. Raspravljaju o scenama koje su vidjeli.	Rezultati prve lekcije postaju osnovni materijal druge. Učenici shvataju da se bez njihovog učešća i njihovog doprinosa nastavna jedinica ne može nastaviti.	Igranje uloga, prezentacija i vođena plenarna rasprava
Lekcija 3: Stereotipi i predrasude	Učenici shvataju kako su stereotipi i predrasude povezani i kako mogu dovesti do pojednostavljenih, ali takođe nepravilnih gledišta o pojedincima, grupama ljudi i cijelim državama.	Učenici razmišljaju o svom viđenju drugih i o tome raspravljaju u grupama.	Prazni listovi papira i flomasteri.	Grupni rad, plenarna rasprava
Lekcija 4: Stereotipi o meni!	Učenici postaju svjesni toga kako ih drugi doživljaju i uče kako da to prihvate. Oni bolje shvataju kako drugi vide i reaguju na njihov identitet.	Učenici opisuju sebe i druge i zatim upoređuju svoje rezultate.	Radni list za učenike 1.2.	Rad u parovima, plenarna rasprava